

בס"ד. ש"פ ויקרא, פ' החודש, ר"ח ניסן (מאמר ב), ה'תשכ"ד
(הנחה בלתי מוגה)

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה¹, ומדייק בזה כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (בעל ההילולא דב' ניסן) במאמרו ד"ה זה דשנת תרנ"ד² (לפני שבעים שנה), דצריך להבין, הרי ראש חודש תשרי נקרא ראש השנה, שהוא כולל י"ב חדשי השנה, ולכן נקרא ראש השנה³, כמו שהראש כולל כל כחות הנפש בדרך כלל, ואח"כ מקבלים מהראש כל האברים כו', כמו"כ ראש השנה הוא כולל כל חיות השנה, ואח"כ מר"ה נתחלק לי"ב חדשים בדרך פרט, וכל חודש הוא כולל ל' יום, ואח"כ נתחלק לכל יום ויום, וא"כ, ראש חודש תשרי הוא ראשון, ולמה אומר כאן ראשון הוא לכם לחדשי השנה. ובפרטיות יותר⁴, הנה בכתוב זה נאמרו ב' ענינים. ענין הא', שחודש ניסן הוא ראש חדשים, וענין הב', שחודש ניסן ראשון לחדשי השנה. והשאלה מזה שר"ח תשרי נקרא ראש השנה היא גם על מש"נ שחודש ניסן הוא ראש חדשים (שהרי ר"ה כולל את החיות של כל י"ב החדשים). וביותר יוקשה מש"נ ראשון הוא לכם לחדשי השנה, שמזה מוכן, שגם בנוגע להמשכה על כל השנה, הנה ניסן הוא הראש, אף שר"ח תשרי הוא ראש השנה. גם צריך להבין אומרו החודש הזה לכם גוי' ראשון הוא לכם גוי', לכם דייקא, מהי ההוספה דתיבת לכם.

(ב) **ומבאר** בהמאמר, דהנה איתא בעקידה⁵ שבשני אופנים יכולים אנו להכיר גדולת הבורא, אופן הא' הוא מהנהגה טבעית, שהיא באופן תמידי בלי הפסק וכלי שינוי, וכמו מה שהשמים והארץ הם חזקים כיום הבראם⁶, שזהו מצד כח הא"ס, ונמצא, שגם בהנהגה הטבעית ששרשה מבחי' ממכ"ע, רואים גילוי כח אלקי הבלתי מוגבל, אבל

(4) ראה גם לקו"ש ח"י"ז ע' 150 ובהנסמן

שם.

(5) פ' בא עה"פ החודש גוי' (שער לח).

(6) ראה ירושלמי ברכות פ"א ה"א. ספר

החקירה להצ"צ ד, א. סב, א. קג, א ואילך.

המשך מים רבים תרל"ו פל"ג. סה"מ תרצ"ב

ע' מא. ע' נ.

(1) בא יב, ב.

(2) סה"מ תרנ"ד ע' קלא ואילך. וראה גם

ד"ה הנ"ל תרט"ו (מאמרי אדמו"ר הצ"צ ע'

ע ואילך). עת"ר ע' רצה ואילך.

(3) ראה לקו"ת תבוא מא, ג. נצבים מז, א

ואילך. דרושים לר"ה נח, סע"א ואילך. עטרת

ראש שער ר"ה פ"ב.

אעפ"כ, ה"ז נמדד לפי אופן הנהגת הנבראים כו'. ואופן הב' הוא מהנהגה נסית, כמו יצי"מ וקרי"ס, שזהו באופן של שידוד מערכות הטבע, ושרש הנהגה זו הוא מבחי' אור הסוכ"ע, שהו"ע המשכת אור הבלי גבול. והיינו, שבאופן הא', הגם שנראה שהוא כח הא"ס, מ"מ, אינו בבחי' גילוי ממש, כי אם מוסתר ונעלם, אבל באופן הב', הרי בחי' אוא"ס שלמעלה מהטבע, למעלה מסדר השתלשלות, מאיר בגילוי ממש. ועפ"ז מבאר הענין דר"ה ור"ח ניסן, שמה שר"ה נקרא ראש שכולל חיות כל השנה ה"ז רק בנוגע להנהגת הטבע, אבל בנוגע להנהגה נסית, הנה דוקא ר"ח ניסן הוא הראשון.

וממשיך לבאר, שב' האופנים הנ"ל (הנהגה טבעית שבתשרי והנהגה נסית שבניסן) הם ב' אופנים ביחוד חכמה ובינה, יחוד חיצוני ויחוד פנימי⁷, והחילוק שביניהם, שיחוד חיצוני הוא לצורך קיום העולמות, והיינו שתהי' הנהגתם ע"פ דרכי הטבע, מבחי' ממכ"ע, ויחוד זה הוא תדיר, אבל יחוד פנימי הוא כדי שתהי' ההמשכה שלמעלה מהטבע, מבחי' סוכ"ע, ויחוד זה נמשך ע"י עבודה דוקא.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש החודש הזה לכם, לכם דייקא, כי, ענינו של ר"ח ניסן שהוא הראשון להנהגה נסית שנעשית ע"י יחוד פנימי הו"ע שבא ע"י עבודה דוקא, ולכן הרי זה שייך לבנ"י (לכם) דוקא, כיון שהם פועלים ענין זה ע"י עבודתם.

ג) וענין זה קשור גם עם כללות ענין החודש (לא רק חודש ניסן, חודש של גאולה). דהנה, כללות ענין החודש קשור עם ענין הלבנה דוקא, כידוע מאמר הראב"ע⁸ שאין לחמה חדשים ואין ללבנה שנה, דענין החודש הוא מולד הלבנה, שזהו ענין של חידוש, ואין זה שייך בשמש, שאין בה ענין החידוש [ולהעיר, שעפ"ז מבאר במאמר⁹ לדעת השל"ה¹⁰ שחודש הוא במלכות, ושנה היא בבינה או תפארת, היינו, ששנה היא למעלה מחודש, וכפי שמפרש רבינו ז"ל בד"ה שוש אשיש בלקו"ת פ' נצבים¹¹, ששנה גבוהה הרבה מבחי' חודש, ואעפ"כ הנה ר"ח ניסן הוא

(9) ד"ה החודש הנ"ל פ"ו (סה"מ שם ע' קלז). וראה גם אוה"ת בא ח"ח ע' ב'תתקטו ואילך.

(10) במסכת פסחים קמו, ב ואילך (בהגהה).
(11) כ"ה בד"ה החודש תרנ"ד ותרט"ו הנ"ל (וראה ד"ה כי קרוב — נצבים מו, ב).

(7) נסמן ונתבאר בלקו"ת שה"ש כב, ג. שם כ, ג (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ תרנ"ד שם).

(8) בא יב, ב. הובא בספר נחמד ונעים סימן צג.

ראשון לחדשי השנה, כי, כללות החיות שנמשך בר"ה על כל השנה, אין בו התחלקות לחדשים, כי חיות זה הוא מבחי' חמה, ואין לחמה חדשים כלל, אבל כשנמשך החיות בבחי' לבנה, אז נתחלק לבחי' חדשים, ולחדשים ניסן הוא הראשון]. והענין בזה¹², שאור החמה מצד עצמו שמאיר תמיד ללא שינויים, מורה על ההשפעה החיצונית (יחוד חיצוני) שלצורך קיום העולמות, ואילו אור הלבנה (היינו, מה שהלבנה מקבלת אור השמש) שהוא באופן של חידוש, מורה על ההשפעה הפנימית (יחוד פנימי, שנעשה ע"י עבודה, כנ"ל) שעל ידה נמשך תוספת אור שלמעלה מהשתלשלות. וזהו החודש הזה לכם, שענין החודש שקשור עם הלבנה שייך לישראל דוקא, שנמשלו ללבנה¹³, כיון שע"י עבודתם נעשה ענין החידוש, דהיינו המשכת תוספת אור שלמעלה מהשתלשלות.

ד) **ויש** להוסיף בזה, שעיקר החידוש שנעשה ע"י עבודתם של ישראל (החודש הזה לכם) הוא לא רק המשכת האור שלמעלה מהשתלשלות, הנהגה נסית, אלא עוד זאת, שהאור שלמעלה מהשתלשלות נמשך ומאיר בסדר השתלשלות גופא, והיינו, שמחברים ב' ההנהגות דנס וטבע, להמשיך הנס בטבע גופא, שזהו ענין נעלה יותר מענין הנסים עצמם. וכמו בקריעת ים סוף, שעל זה נאמר הלשון קשה (קשה כקרי"ס)¹⁴, שהקושי בזה הוא¹⁵ לא מצד ענין הנס שלמעלה מהטבע, אלא מצד המשכת הנס בטבע, שהרי בקרי"ס הי' גילוי למעלה מסדר השתלשלות בסדר השתלשלות עד שנתבטל סדר הנהגת ההשתלשלות, שהפך ים ליבשה¹⁶, שזהו"ע חיבור עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא¹⁷.

ועפ"ז יש לבאר המבואר בהמשך המאמר¹⁸ הענין דיחוד שמשא וסיהרא, דלכאורה, הרי כאן נוגע רק ענין חידוש הירח, שזהו בחי' יחוד פנימי (ולא כמו השמש שהיא תמיד בשוה, בחי' יחוד חיצוני, כנ"ל), ולמה צריך להזכיר אופן חידוש הירח שמקבלת מהשמש (יחוד שמשא וסיהרא). אך הענין הוא, שהכוונה בזה היא לבאר שהחידוש שנעשה ע"י עבודתם של ישראל הוא לא רק המשכת הבחי' שלמעלה

12) ראה אוה"ת בראשית ה, א ואילך.
 13) ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג.
 14) פסחים קיח, א. סוטה ב, א. וש"נ.
 15) ראה ד"ה החודש הנ"ל פ"ב (ע' קלג).
 16) תהלים טו, ו.
 17) ראה תו"א בשלח סג, א. שם, ג.
 ובכ"מ.
 18) פ"ג"ד (ע' קלד ואילך).

מהשתלשלות, הנהגה נסית (סיהרא), אלא שממשיכים ומחברים זאת עם הנהגת הטבע גופא (יחוד שמשא וסיהרא).

וזהו החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה, שהחידוש (החודש) שנעשה ע"י עבודתם של ישראל (לכם) הוא לא רק בענין המשכת הנהגה נסית (שזהו ענינו של חודש ניסן, ראש חדשים), אלא עוד זאת, שעל ידם נמשכת הנהגה נסית בטבע גופא, שזהו אומרו ראשון הוא לכם לחדשי השנה, שע"י עבודתם של ישראל (לכם) נמשכת הנהגה נסית גם בחדשי השנה.

